

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronként 10 kr-ért közöltetnek.

# SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — k  
Fél évre . . . 3 frt — k  
Negyed évre . . 1 frt 50 k  
Külföldre 1 évre 8 frt — kr  
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak terfogatáért 4 krajczár.  
Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítanak.  
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár helyegdíj fizetendő.

## Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . . . 6 frt — kr.  
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.  
Negyed évre . . . . 1 frt 50 kr.  
Külföldre egy évre . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

## Választások előtt.

Kézdi-Vásárhely, 1891. decz 30.

A karácsonyi ünnepek egy igen érdekes hírt hoztak az olvasó közönségnek: hogy t. i. az 1887—92 évi magyar országgyűlés fel fog oszlatni.

Már régebbi idő óta ujságolták ezt egyes lapok. S talán ennek köszönhetette a magyar közönség a sürű apostol-járást s az ellenzéki pártok lázas szervezkedését, melynek különben mindig nagyobb volt a liere, mint a valóság.

S íme, a lapok jóslgatása teljesült; a kormányelnök hivatalosan bejelentette a parlamentnek, hogy a kormány az országgyűlés feloszlatását a koronánál indítványba fogja hozni. És így ezt jóformán bevégezett dolognak lehet tekinteni.

A képviselők január 4-én még egyszer összejönek, hogy egymásnak Isten hozzádot mondjanak, s aztán ki-ki megy végezni a maga dolgát.

A kormányelnök előterjesztésében tisztán, világosan előadta azon okokat, mik a kormányt arra birták, hogy a feloszlatást kérje, s ezen okok rövid foglalata az, — a mit minden józan gondolkodású ember régen tud — hogy az ellenzék magatartása olyan, mely kizárja a higgadt s eredményes tanácskozás lehetőségét.

Az az ocsmány rém, melyet obstrukciónak neveznek, az a szenvedélyes s mondhatni tisztességtelen küzdelem, melyet az ellenzék a többséggel hónapok óta folytat, merőben lehetetlenné teszi, hogy a mostani parlament hasznos munkálkodást fejtsen ki.

A vidéki olvasó közönség régebben megurdorodott a parlamenti harcoktól, s mindig csodálkozott a kormány bölcs türelméről, mely túlélt az olvasókét, s most igazán örömmel üdvözlö a kormány elhatározását.

Természetesen nagy volt e miatt az ellenzéki pártok felháborodása, s alkalmunk lett ismét egy dicső parlamenti jelenetben gyönyörködni, mely méltó befejezése volt a régi botrányoknak.

Az ellenzék nagyhangú szónokaiból elementáris erővel tört ki a düh és méltatlankodás. Jogfosztással, kegyetlenséggel, alkotmányos jogok feláldozásával stb. vádolták a kormányt, mely nem átalja a februáriusi hidegnek kitenni a választókat. Katarrhust, influenzát kapnak mindannyian, s ki fogja majd 18 fok hidegben végighallgatni azt a sok szóvirágot, melyben az ellenzéki jelöltek oly nagyon bővelkednek!

Szóval a választási jog egy olyan jog, melyet a magyar nép csak nyáron gyakorolhat szíve szerint.

Ez az argumentálás bizony sokkal komikusabb, mintsem arra sulyt fektetni lehetne; de még az ellenzék azon kifogására sem hallgathatott a kormány, hogy ők az utóbbi időben jól viselték magukat.

Az ige kimondatott, s már csak napok kérdése, hogy testté váljon, s jó lélekkel elmondhatjuk, hogy kevés ember van ma Magyarországon, ki osztaná az ellenzéki szónokok jólelkű aggályait s valami rossz érzéssel gondolna rá, hogy ezuttal nem nyári ködmönben, hanem bundában kell gyakorolnia alkotmányos jogait. A mi megérett, annak le kell hullania, s jobb, ha előbb leszakítjuk, míg kár esnék benne, s a magyar parlament is nemcsak érett, de tulért arra, hogy feloszlassék.

Azokat a nagy reformokat, melyek a magyar kormánynak mint megannyi elévülhetlen érdemei s melyektől a magyar nemzet annyi jót vár, csak egy komoly, bölcs elemekből összeállított országgyűlés tárgyalhatja le, melyet cselekedeteiben nem a rutinizás, személyeskedés s a hatalom után való emésztő sovargás vezet, hanem azon nemes indulat, hogy hazájának hasznos szolgálatokat tegyen.

A nemzet azt kívánja képviselőitől, hogy komolyan, higgadt bölcsességgel adjanak kifejezést akaratának, s nem tűrheti azt, hogy néhány elégtelen szellem léhaságok s durva szóharcok színhelyévé tegye az országházat, s azért őszinte örömmel üdvözlö az új választásokat, melyek talán örökre véget vetnek az eddigi áldástalan küzdelmeknek.

Jól tudjuk, hogy a jó parlamentárizmusnak egyik feltétele az egészséges gondolkodású ellenzék, mely úgy szólván ellenőrizi a többség által támogatott kormány működését; azonban az olyan ellenzék, mely erőszakos eszközökkel igyekszik a többség akaratát folyton megbénítani, mely sohasem azt vizs-

gálja, hogy jót vagy rosszat akar-e a kormány s csak mindig azt, hogy a kormány akarja, tehát tüzzel-vassal el kell pusztítani, — az ilyen ellenzék a nemzet elismerésére nem számíthat.

Faluzhatnak az apostolok, röphithetik a szóbombákat, a választók mindig különbséget tudnak tenni a szók és eredmények között.

Ismeretese a reformok, mik a kormány legközelebbi programját képezik, s a nemzet nemsokára nyilatkozik, hogy akarja azokat, vagy nem. A szabadelvű párti jelölteknek van mire hivatkozni, büszkén mondhatják el, hogy mit tettek s mit fognak tenni; de az ellenzéki jelöltek aligha fognak a multról beszélni, sőt még azt is nehéz lesz megmondaniok, hogy mit akarnak. **0.**

Az általános választások idejét, mint értesülünk, végleg megállapították s az ország választói a január 28-ik és február 6-ika közötti tíz napon fognak a választási urna elé járulni. Az 1878: XXXIII. törvénycikknek a választási határidőre vonatkozó 56. §-a következőleg hangzik:

Az általános képviselőválasztásokra a belügyminiszter 10 napi határidőt tűz ki oly módon, hogy az e tárgyban kibocsátandó rendeletnek a hivatalos lapban közzétételétől a választásra kitűzött határidő zárnapijáig legalább 30 napi időköz legyen, s a választások befejezésétől az országgyűlés megnyitásáig legalább 10 napi időköz maradjon.

A választások a belügyminiszter által kitűzött 10 napi határidőn belül minden körületben megtartandók.

## Gazdaközönségünk érdekében.

(Folytatás.)

A falusi szövetkezetek oly módon való keresztülvitele pedig, mint azt czikkirő ur képzeli, hogy t. i. azok élén a papok álljanak, épen lehetetlen. A papoknak a nép nevelése, művelése körül annyi tennivalójuk van, hogy ha e tekintetben — a szellemiekben — eleget tettek hivatásuknak, már avval emberfeletti munkát végeztek. Az anyagi szükségletek terére vezérék tenni őket nem volna helyes. Ez sem nem hivatásuk, sem nem tudományuk. Az egyházközségek pénzeit sem papok, hanem világi pénztárosok kezelik. Ez elég bizonyosság az említett körülményre.

Aztán a szervezés ezen módjának még egy nagy akadály van. A valláskülönbség. Ha a falusi szövetkezet élén pap áll, úgy két eset lehetséges: vagy egy szövetkezet van egy községben s annak az élén a különböző vallásfelekezetek valamelyikének papja, vagy pedig annyi szövetkezet van, a hány vallásfelekezet. Már most az első esetben melyik felekezet papja legyen a vezér?

A czikkirő ur soraiból úgy véltem kiolvasni, hogy a kálvinista pap. Amde a katolikusok, lutheránusok, görög keletiek, unitáriusok, zsidók szintén szavazati joggal bírnak e kérdésben. A községben, hol különböző vallásfelekezetek vannak, már ezen első kérdés megbontathatná az eszmét s kizárná annak népszerű voltát.

Vegyük a második esetet. Annyi szövetkezet, a hány vallásfelekezet van a községben. De vajjon hány vegyes vallásfelekezetű község van hazánk-

ban, hol egy vallásfelekezet egy pénztárat tartani? Az anyagi erő így szétforgácsolódik, s az erők egyesítését, a közös érdekek előmozdítását nagyon megbénítaná ezen rendszer, sőt az anyagi szükségletek terén az ily mértékű felekezeti különválás nagyon veszélyes és káros dolog volna. Aztán meg az egyházaknak meg is van a maguk pénztárak, honnan elég olcsó pénzt és elég gyorsan kap a nép. E mellett egy világi s mégis felekezeti jellegű pénztárt állítani értelmet nem volna.

A hitelviszonyok javításával nem segítünk a földmivelő nép nyomorán, mert nem onnan származik a baj. A hitelviszonyok javítása csak az ipar és kereskedelem terén elsőrendű kérdés. Az őstermelőre nézve első sorban és mindenek felett létkérdés a termelés és a termények értékesítésének könnyűsége.

Hogy ez elérjék, arra szükségesek: rendezett birtokviszonyok és okszerű gazdálkodási rendszer.

A kereskedő és iparos hitel igénybevétele nélkül csak nagyon kis körben mozoghat, s ha emelkedni akar, okvetlen szüksége van rá. A kisbirtokos, a földmivelő nép azonban csak szorult anyagi viszonyok közt folyamodik hitel igénybevételehez, mert csekély birtoka nagyobb beruházást nem bír meg és az ő helyzete akkor normális, ha két keze munkájával, birtoka gyümölcseiből be tudja szerezni a termelés azon eszközeit, melyekre feltétlenül szüksége van, s azonkívül kölcsönkérés nélkül is meg tud élni s jobb években valamit félre is tehet, hogy rossz esztendőben ne kelljen hitelhez folyamodnia.

Rendezett birtokviszonyok és okszerű gazdálkodási rendszer mellett pedig ez lehetséges.

És ha nálunk manapság a földmivelő osztály hanyatlását látjuk, nem szabad egyebütt keresnünk a bajt, mint a rossz, rendetlen gazdasági viszonyokban. Hogy ebben rejlik a baj oka, azt könnyű átlátni. A hol a társadalomnak egy osztálya a maga egészében hanyatlik, ott a belső egyensúly kell hogy megzavarva legyen, azon osztály megélhetésének, emelkedésének feltételei kell hogy hiányozzanak.

Külső okok, mint elemi csapások, uzsorások s az osztály egyes tagjainak könnyelműsége mindig csak részleges kárt tesznek, de sohasem olyan általános jellegűek, bármekkora kiterjedésűek is, hogy egy egész néposztály hanyatlását vonják maguk után.

Nagyobb elemi csapás nem képzelhető, mint egy kegyetlen véres háború, mely az országot végigsöpri, letiporja a virágzó vetéseket, fölégeti a mezei lakokat, megsemmisíti a gazdasági eszközöket, megszarcolja és megtizedeli a munkás népet, s mégis nem mutat föl a történelem oly háborút, mely azon országban, hol lefolyt, a földmivelő néposztály hanyatlásának vetette volna meg az alapját. És ez aligha köszönhető a falusi hitelszövetkezeteknek.

A hanyatlás oka mindig belső, mert hogyha a belső egyensúly megzavarva nincs, vagyis más szavakkal, ha a munka megtermi a megfelelő gyümölcsöket, úgy a rendes munka gyümölcseiben külső okok által okozott kárt kétszeres munka kétszeres gyümölcseivel pótolni lehet. De ha a kétszeres munka sem termi meg azon gyümölcsöket, melyeket az egyszerűnek kellene megteremnie, akkor a munka rendszerében s az eszközökben van a hiba. És ebben rejlik nálunk a földmivelő nép hanyatlásának oka.

(Vége következik.)

Dr. Künnle Tivadar.

### Háromszékvármegye képviselőválasztóinak kimutatása az 1892-ik évre.

I. Ilyefalvi választókerületből:

|                       | 1891-ben. | 1892-ben. |
|-----------------------|-----------|-----------|
| a) régi jogon         | 1282      | 1242      |
| b) földbirtok után    | 64        | 48        |
| c) házbirtok          | —         | —         |
| d) föld és ház együtt | 70        | 102       |
| e) jövedelem          | 97        | 121       |
| f) értelmiség         | 140       | 143       |
| g) füstök után        | 75        | 76        |
| összesen:             | 1729      | 1732      |

### II. Kézdi-Vásárhely vidéki v. kerület:

|                       | 1891-ben. | 1892-ben. |
|-----------------------|-----------|-----------|
| a) régi jogon         | 2160      | 2162      |
| b) földbirtok után    | 88        | 68        |
| c) házbirtok          | —         | —         |
| d) föld és ház együtt | 19        | 55        |
| e) jövedelem          | 19        | 74        |
| f) értelmiség         | 111       | 101       |
| g) füstök után        | 55        | 57        |
| összesen              | 2452      | 2517      |

### III. Kovásznai választó kerület:

|                       |      |      |
|-----------------------|------|------|
| a) régi jogon         | 1083 | 1069 |
| b) földbirtok után    | —    | 20   |
| c) házbirtok          | —    | —    |
| d) föld és ház együtt | 68   | 30   |
| e) jövedelem          | 63   | 97   |
| f) értelmiség         | 68   | 72   |
| g) füstök után        | 22   | 22   |
| összesen:             | 1301 | 1310 |

### IV. Nagyajtai választó kerület:

|                       |      |      |
|-----------------------|------|------|
| a) a régi jogon       | 873  | 853  |
| b) földbirtok után    | 50   | 31   |
| c) házbirtok          | 1    | 2    |
| d) föld és ház együtt | —    | 30   |
| e) jövedelem          | 77   | 88   |
| f) értelmiség         | 67   | 64   |
| g) füstök után        | 26   | 26   |
| összesen:             | 1994 | 1084 |

### V. Bereczkai választó kerület:

|                       |     |     |
|-----------------------|-----|-----|
| a) régi jogon         | 166 | 167 |
| b) földbirtok után    | 5   | —   |
| c) házbirtok          | 1   | —   |
| d) föld és ház együtt | —   | —   |
| e) jövedelem          | 26  | 25  |
| f) értelmiség         | 14  | 15  |
| g) füstök után        | —   | —   |
| összesen:             | 212 | 207 |

### VI. Kézdi-Vásárhely városi v. kerület:

|                       |     |     |
|-----------------------|-----|-----|
| a) régi jogon         | 294 | 287 |
| b) földbirtok után    | 1   | 1   |
| c) házbirtok          | 35  | 35  |
| d) föld és ház együtt | —   | —   |
| e) jövedelem          | 208 | 256 |
| f) értelmiség         | 27  | 30  |
| összesen:             | 565 | 609 |

### VII. Szentgyörgyi városi v. ker.:

|                       |     |     |
|-----------------------|-----|-----|
| a) régi jogon         | 123 | 116 |
| b) földbirtok után    | 89  | 96  |
| c) házbirtok          | 82  | 90  |
| d) föld és ház együtt | —   | —   |
| e) jövedelem          | 147 | 157 |
| f) értelmiség         | 71  | 73  |
| g) füstök után        | —   | —   |
| összesen:             | 512 | 532 |

Ezek szerint a vármegye hét képviselő-választási kerületében választó van:

|                       |      |      |
|-----------------------|------|------|
| a) régi jogon         | 5981 | 5896 |
| b) földbirtok után    | 297  | 264  |
| c) házbirtok          | 120  | 127  |
| d) föld és ház együtt | 157  | 217  |
| e) jövedelem          | 636  | 818  |
| f) értelmiség         | 498  | 498  |
| g) füstök után        | 178  | 181  |
| összesen:             | 7868 | 8001 |

### Az „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet közgyűlése.

Kézdi-Vásárhely, 1891. decz. 22.

(Folytatás.)

Titkári jelentés.

f) Sok gondot, munkát és aggodalmat okozott intézetünk elnökének és kezelő bizottságának a vármegye törvényhatósága által a múlt évi deczember havi közgyűlésén hozott ama határozat, hogy az összesített gyámpántári tartalék-alap: mintegy 30000 frt osztassék föl a megyei két árvaház között, oly módon, hogy a sepsiszentgyörgyi fiú-árvaház részére 25000 frt, a mi leány-árvaházunknak ellenben csak 5000 frt jusson; de e csekély összeg is ahhoz a súlyos feltételhez volt kötve, hogy intézetünk felügyelete és igazgatása teljesen a vármegye hatáskörébe menjen át. Mi sem természetesebb, mint hogy e méltánytalan határozatba sem elnök báróné ő méltósága, sem a kezelő bizottság bele nem nyugodhattak. Több városi képviselő szíves aláírásával felebezés előtt tehát a vármegye határozata ellen a belügy-ministeriumhoz, s ezzel egyidejűleg több illeté-

kes magas állású egyén megkeresett ügyünk pártolása végett. E lépések azt eredményezték, hogy a belügyminiszter ur ő nmga erősítvén meg a reánk nézve sérelmes határozatot, a vármegyét újabb határozathozatalra utasította. Erre a vármegye a s. szentgyörgyi fiú-árvaház részére 20.000 frtot szavazott meg, a mi leány-árvaházunkat pedig e határozatában teljesen mellőzte. Elnök báróné ő nmga megint összehívta a szakkbizottságot, ennek véleményét kérte a további teendőkre nézve. A szakkbizottság — miután ígéretet nyertünk arra nézve, hogy 10.000 frt tőke 5%-os kamatjának megfelelő évi segély biztosítottik intézetünk részére a vármegye által, a mi meg is történt — abban állapodott meg, hogy ne folytassuk tovább az áldástalan, kétes kimeneteli harcot, hanem nyugodjunk meg a megígért és utóbb a vármegye közgyűlése által is biztosított 500 frt évi segélyben. Elnök báróné és a kezelő bizottság tehát lemondottak a további küzdelemlről abban az öntudatban, hogy minden lehető megtették az intézet érdekeinek jogos határok közötti védelmében.

Legyen szabad ezek után, a tisztelt közgyűlés engedelmeivel, az intézetünk múlt évi életében fölmerült egyéb figyelemreméltóbb eseményről megemlékezni.

Ilyennek tartom első sorban intézetünk részvételét a temesvári kiállításon, a hol az eddig szerzett kitüntetések száma kettővel: egy bronzéremmel és dícsérő oklevéllel szaporodott; mely körülmény elvitáztatlan tanujelek annak, hogy a nőipari szakosztály a bölcs és tapintatos vezetés mellett szépen halad a fejlődés útján, és teljesen méltó arra az erkölcsi és anyagi támogatásra, a melyet a szülők, a közönség és a magas kormány részéről élvez. A temesvári kiállítást intézetünk igazgatója is meglátogatta; uti költségei a kezelő bizottság által részben utalványozva lettek. — Nem hagyhatom itt említés nélkül, hogy a háziipar-egyesület a Temesvárra küldött tárgyak szállítási költségeinek hordozása által, Deschán Achill temesmegyei alispán és Szerényi József iparfelügyelő pedig a tanúsított jóakaratu támogatással intézetünk hálás köszönetére tették magukat érdemessé.

Nem kevésbé figyelemre méltó eseménynek tartom azt is, hogy intézetünket gr. Bethlen Andráshoz földmivelésügyi miniszter ur ő nméltósága f. é. november hó 30-án, midőn a brassó-kézdivásárhelyi vasut ünnepélyes megnyitásakor városunkba érkezett, Lukács Béla államtitkár, Potsa József főispán és több magasrangú egyén kíséretében meglátogatni megkegyeskedett. A miniszter urat és kíséretét az intézet szépen feldiszitott és lobogózott kapujában dr. Bánffy Zsigmond vagyongazdálkodási bizottsági elnök fogadta rövid, de csinos üdvözlő beszéddel. Ez után a miniszter ur — láthatólag meghatva a díszes és meleg fogadás által — megtekintette az intézet helyiségeit és az azon alkalomra rendezett női munka-kiállítást. Eltávozás előtt ő nagyméltósága a látottak és tapasztaltak fölötti teljes megelégedésének adott kifejezést.

Annak bizonyítására, hogy intézetünk irányával, vezetésével, működésével és felmutatott eredményével nemcsak a fölöttes hatóságok, hanem a közönség s főleg a szülők is mennyire meg vannak elégedve, bátor vagyok rámutatni arra a nagymérvű, hazai hasonemű intézeteinknél egyebütt elő nem forduló meleg fölkarolásra, a melyben árvaházunkat a leánygyermekjeiket taníttató szülők részesítik. Bejáró növendékek után tandíj és tartásdíj címűen befolyt az intézet pénztárába 632 frt, mely szám hangosabban és ékebben beszél bármily cikornyás frázisnál, főleg ha tekintetbe vesszük, hogy intézetünknek egy a tandíj, mint a tartásdíj bejáró növendékek részére a lehető legmérsékeltebb összegben van megállapítva.

Az iskolai takarékpénztár, melyet az intézetben Nagy Károly igazgató honosított meg és évek óta oly elismerésre méltó buzgósággal kezel, szintén igen szép és főleg tanulságos számadatokat mutat föl. A kezelő bizottság multkori gyűlése elé terjesztett kimutatás szerint a takarékpénztár mai állása ez:

|                                                |               |
|------------------------------------------------|---------------|
| a) Az intézetben levő árvák betétje            | 68 frt 92 kr  |
| b) Szolgáltatban „ „ „                         | 535 „ 36 „    |
| c) Az intézet gondozása alól kilépetteké „ „ „ | 65 „ 52 „     |
| d) Elhaltak után maradt „ „ „                  | 24 „ 21 „     |
| e) Önállókká lett árváké „ „ „                 | 102 „ 70 „    |
| összesen:                                      | 796 frt 71 kr |

A kezelésben az igazgatónak segélyére volt Kósa Mari tanítónő, a mennyiben a heti betéteket ő számolta át az igazgatóhoz és az intézeti árvák betéti ívét ő kezelte.

Azt hiszem: egy véleményen van velem a tisztelt közgyűlés, hogy a felmutatott szép eredményért úgy az igazgató urat, mint Kósa Mari tanítónőt elismerés illeti meg.

Jelentésem végére hagyam azt, a mit talán először kellett volna említenem.

Hogy intézetünk, jelen alakjában és szervezésében, alaptökéjének csekély volta mellett is fennállhat, sőt fejlődhetik, az első sorban és mindenek fölött ama nagymérvű, hathatós támogatásnak köszönhető, a melyet a vallás- és közoktatási, kereskedelmi, földmívelési miniszteriumok és Háromszék vármegye törvényhatósága részéről élvez. Az általok évről-évre kiutalt nagylelkű segélyek emelték intézetünket a fejlődés ama fokára, a melyen mindnyájunk méltó büszkeségét képezi, és jövőre is az ő támogatásuk fogja lehetővé tenni, hogy ezen intézet az ő kitűzött nemes céljait és törekvéseit megvalósíthassa. Ők, mint a háromszékvármegyei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet legnagyobb jótévői, érdemesekké tették magukat ezen intézet örök hátlárára.

Ezzel bevégezve jelentésemet, kérem a tisztelt közgyűlést, hogy azzt tudomásul venni méltóztassék.

## VIDÉK.

### A bölöni papválasztás.

Erdővidék, 1891. decz 24.

Folyó hó 21-én ment végbe a bölöni papválasztás. A hat jelölt közül Brassai Károly hermányi ref. lelkész lett megválasztva. Furcsa játéka a sorsnak! Brassait a választás előtt egyetlen választó sem emlegette. Czell Ignác kézdímarionfalvi és Balog Sándor óraljai ref. lelkészekhez látszott a szerencse fordulni, ezek között is különösen az előbbinek voltak nagyobb reménysegei.

Oh, de „fortuna szekerén okosan ül!” A Czell Ignác pártja vezetőit elbizakodottá tette a győzelemre való biztos kilátás és hogy az ellentelt teljesen letreffélék, vádat emeltek a választató bizottság előtt, hogy a Balog Sándor részére vesztegetés történt. És ezen ónasta sirba mind Czell Ignác, mind a párt bele is temetkezének, mert a vizsgálat s tanúvallomások folyamán kiderült, hogy nem a Balog Sándor, de éppen a Czell Ignác részéről volt nagy vesztegetés, s ennek folytán Czell Ignác marionfalvi ref. lelkészt a választatók sorából a bizottság kizárta; mire a választók a Brassai Károly nevét kedették haugoztatni s őt meg is választották, kinek addig is csak azért nem volt pártja, mert csupán érdemei által akarta elnyerni ezen állást.

Szomorú dolog, hogy még egy falusi papi állomás elnyeréséért is 800—1000 forint kell befektetni! Mit várhatunk akkor a képviselői választásoktól? És annál szomorubb, mivel éppen azok üzik, a kiknek feladatuk volna ezt az undok bünt ostorozni.

B.

### Műkedvelői előadás.

A kézdívársárhelyi „Műkedvelők Egyesülete” f. hó 26-án, karácsony másodnapján, tartotta VIII. színi előadását, a városház nagyszínházban. Színpadra került az alkalommal színművelőink egyik kiváló gyöngye: A hazatértek Hegedűs Lajostól, és pedig oly csinos előadásban, mely egy szintársulatnak is elnyerére való, és így annál nagyobb elismerés illeti az ifjú műkedvelő egyesületet, melynek ezuttal mindenik szereplőt agja derekasan megálta a helyét. A főszerep ezuttal is S. Tóth Albert ur kezében volt. Rovatos Lázár kitűnőbb személyesítve nemcsak műkedvelők, de akárhany szintársulat színpadján sem volt. S. Tóth ur színpadra termett, jeles alakító tehetség, kinek mai szereplése is tele volt drámai hűvvel, s minden mozdulatán megálszott az a nagy gond és tanulmány, melylyel szerepeinek életet szokott adni. A közönség sietett is elismerését kifejezni, gyakori tapsokkal s kihívásokkal jutalmazta Tóth urat, ki valóban lelke az ifjú, de már is szép multtal bíró egyesületnek.

Kivüle Tóth Albertné urnő (Zalánfi grófnő), Vass Ferencné urnő (Előra), Czirmai József ur (Virányi Péter), Czimbalmos Ferenc ur (Virányi László) oldották meg szép és nehéz szerepeiket most is azzal a dicséretes hatással s jeles sikerrel, a milyentőlük már megszoktunk. Annyi nemes igyekezetet, annyi ügybuzgóságot s értelmet tanúsítottak szerepeik földolgozásában, hogy méltó elismerésben részesíteni a közönség is nem egyszer sietett a derék szereplőket, a kik az egyesület nélkülözhetetlen tagjaként mutatták be magukat ez estén. A kisebb szerepek is jó kezekben voltak. Klunglein Vendelin ur (Karádi), Földi Sándor ur (Eduárd), Klunglein Vilma k. a. (Emília), Benkő Béla ur (fogadós) sok buzgósággal exekválták is szerepeiket az előadás hozzájárultak gondos játékkal az előadás sikeréhez, Fazakas Nagy és Kisurakkal együtt. Az előadás egészben jól sikerült. Leszámitva helylyel-közzel (kivált az első fölvonásban) egy kis vontatottságot, összesség, szabatos, s teljes elismerést érdemlő volt, a miben természetesen

igen sok érdeme van ismét csak S. Tóth Albert urnak, a ki a rendezés nehéz munkáját ezuttal is oly nagy buzgalommal teljesítette.

Végül hálátlanok volnánk, ha meg nem emlékeznénk egy mellékes szereplőről, a sugórol (Kovács Károly ur), a kinek ügyes működése nagyban befolyt az előadás korrektségére.

## Különfélek.

— **Potsa József** főispán ur a következő felhívást intézte a megyénkben levő hivatalok főnökeihez: A közlő újév alkalmából az eddigi czélszerűnek mutatkozott újévi üdvözlések megváltása tárgyában ismét megkeresem, hogy a szokásos újévi üdvözlések helyett a megyei fiárvaház felszerelési költségei számára szíveskedjék valamely öszszeggel járulni, és a vezetése alatti tisztviselőket is ily irányban adakozásra felhívni. A mondott czélra magam is iktatómál egy aláírási ívet nyitottam meg. Mindenki, ki azon ívben aláír, úgy tekintem, mintha személyesen fejezte volna ki jó kívánságát. Kelt Sepsz-Szentgyörgyön, 1891. decz. 23-án. Potsa József főispán.

— **Halálozás.** A helybeli Wertán családnak ismét gyásza van. Egyik női tagja, Wertán Fanni, folyó hó 29-én elhalt. A megboldogult mint a szegények pártfogója és mint a vallásos buzgóság mintaképe volt ismeretes városunkban. Béke poraira! Haláláról a megszomorodott család a következő gyászjelentést adta ki:

„Alólírottak a szív legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy a szerető gyermek, testvér és rokon Wertán Fanni életének 47. évében folyó hó 29-én esti 8 órakor, a halotti szentségek buzgó felvételével, rövid szenvedés után jobblétre szenderült. A boldogultnak hült tetemei csütörtökön, folyó hó 31-én délután 2 és fél órakor fognak a helybeli róm. kath. sírkertben levő családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni, lelkéért pedig az engesztelő szent mise-áldozat január 15-én d. e. 10 órakor fog az egek Urának bemutatni. Legyen emléke áldott, nyugalma csendes! Kézdí-Vásárhely, 1891. decz. 29-én. Özv. Wertán Jánosné sz. Csiky Franciska, mint édes anyja. Wertán Tini özv. Kádbé Jánosné, Wertán Katalin özv. Temesváry Mártonné, Wertán Mari és férje Császár Lukács s gyermekei, Wertán Gizella, Wertán Venczel és neje Fejér Tini s gyermekei, Wertán Béni és neje Fejér Nina s gyermekei, Wertán István, mint testvérei. Valamint a Cziffra-család.”

— **Időjárásunk.** Nehány napi kemény hideg után ismét enyhére vált az idő. Az eszterhéj ugyancsak megcsordult s a pompás száraz helyett víz borítja az utakat. A hőmérő két nap óta nappal állandóan a fagyponthoz felelt van.

— **Bátor asszony.** E hó 23-án a kovásznai siklón dolgozó napszámások közül 9 felvidéki ember egyik felügyelőre rárontott, s miután azt kivonszolták házából az udvarra, ott agyba-főbe kezdeték verni. Felesége, hallva férjének jajveszékését, egy fejszével (némelyek szerint késsel) kiszaladt a szobából s rávetette magát férje bántalmazóira. És lett egy furcsa jelenet: az az egy szál asszony „tolvaj, gyilkos” kiabálás közben közéjük csapott a garázdálkodóknak s azokat szétverte példás viázzal. Mint mondják, azért támadták meg a felügyelőt, mert napszámuknak nem fizette ki, holott a kifizetéshez semmi köze nem volt neki. Ez a hír különben még megerősítést vár.

— **Tűz.** E hó 24-én este Deák Károly községi bírónak Vajnafalván levő telkén az istállót ismeretlen tettesek fölgyújtották. Az épület talpig leégett. Oltani teljes lehetetlen volt, mert a tüze feokendőkbe a nagy hideg miatt azonnal befagyott a víz, mihelyt megtöltötték. A tűz keletkezésének okát még ez ideig nem lehetett megállapítani.

— **Új távirat-blanketták.** Az új távirati díjszabás behozatával új távirat-blanketták is hoztak forgalomba; áruk 31 krajczár lesz és a 30 szóig terjedő táviratokat lehet azokkal feladni.

— **Nyilvános köszönet.** Tek. Jancsó Mózes kézdívársárhelyi birtokos, szeszgyáros és gelencei regále-bérlő ur a gelencei róm. kath. népiskola számára egy szép — mintegy 25 frt értékű — csemetyűt szíveskedett ajándékozni. Ambár ez igazán nemes tett önmagában találja legméltóbb jutalmát s nem szorul dicséretre, mégis kedves kötelességünknek ismertük iskolaügyünk oltárára hozott ezen áldozatát a nyilvánosság előtt is hitközségünk nevében hálás köszönetünket kife-

jezni, őszinte szívünkkel ohajván, hogy a jó Isten a kegyes szívű jótévőt boldog megelégedésben igen sokáig éltesse! Gelence, 1891. december 20-án. Csiby Tamás plebános, iskolaszéki elnök. Lukács Gergely jegyző. Cseh Imre gondnok.

— **Mai számunkhoz** a „Budapesti Hírlap” előfizetési felhívása van mellékelve.

## 42-ik közlemény

a kézdívársárhelyi „Stephanie” menedékház 1892-ik évi élelmezésének részbeni fedezésére eszközölt gyűjtésről.

Sinkovics Ignác, Ponori Sándorné 1—1 frt, Molnár Józsiás, Bartók Károly, Nagy Dénes Ezü, Szabó Mózesné 50—50 kr. Szőcs Dániel örnagy, Benkő Sándorné, Szabó Dénesné, Mágori Sámuel 40—40 kr. Kovács Ferencz gyógyszerész, Bartha Józsefné, özv. Fülöp Sámuelné, x+y=a—1 30—30 kr. Pap Györgyné, Szőcs János, Szőcs Imréné, Jancsó Béla, Szabó Lajos, Fejér Károlyné, Szabó Gyuláné, Kreniczki Károly, özv. Maksai Józsefné, Nagy Sándor, Györfi Sándor, Turóczi Mózes, Zalavári Béla, Bodó József szűcs, Balázs Károly, Pap Adolfné, Goczmann Jánosné, Kelemen Imréné, Balog István 20—20 kr. Müller Ferencné 15 kr. Jancsó Károly Aroné, Szotyori József, Popovics András, Baka Lajos, Bene Károlyné, Jancsó Ferencz Dávidé, K. E., Nagy Dánielné, Dézsi Ferencz, ifj. Molnár Mózes, Balog István, Mazinger Sándor, özv. Beczmann Jánosné, Hoffmann György, Szotyori Dániel, Mátis János, Szotyori Balázs, Kovács Gergely, Benkő Béla keresk., Szabó János mészáros, Mágori Józsefné, Turóczi Anna, Kokösy Károlyné, a+b=1—3, Nagy János, Müller Józsefné, Blatt Mihályné, Kovács Pál, Vajda Alpert, Turóczi Dénes, Kovács István, Szabó András, Kovács Lajos, N. N. 10—10 kr. Mágori Lázárné 4 kr.

Fogadják a nemes szívű adakozók a munkákép-telen öregek nevében kifejezett hálás köszönetünket.

Kézdí-Vásárhelyt, 1891. december hó.

Br. Szentkereszty Stephanie, elnök.

Vajna Károly, jegyző.

## Szerkesztői izenet.

Egy karácsony-est. Tárgyalmasz jövő számunkban közzétehetjük.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos.  
Dobay János.

Sz. 2547. con. 1719. tjkvi.  
1891.

## Arverési hirdetményi kivonat.

A kovásznai királyi járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy gelencei kiskoru Csoma Olga és társai végrehajthatóknak, képviselve ügyvéd Kelemen Lajos által, ikafalvi Csoma Aida férj. Dombi Domokosné végrehajtást szenvedő elleni 497 frt 03 kr hátralék tőkekövetelés és járuléka, valamint kézdívársárhelyi Jancsó Dénes korábbi végrehajtható 216 frt tőke s járuléka iránti végrehajtási ügyében a kovásznai kir. járásbíróság területén levő Gelence község határában fekvő, a gelencei 1467. számú tjkvben 1160. hr. sz. ingatlanra 82 frt, 1650. hr. sz. 62 frt, 1887, 1888. hr. sz. 77 frt, 2160. hr. sz. 4 frt, 2260<sub>2</sub>, 2261. hr. sz. 11 frt, 2736, 2737. hr. sz. 98 frt, 3009. hr. sz. 45 frt, 4675. hr. sz. 35 frt, 5425. hr. sz. 20 frt, 5585. hr. sz. 29 frt. 5593. hr. sz. 15 frt, 5643. hr. sz. 34 frt, 5674. hr. sz. 3 frt, 5740. hr. sz. 23 frt, 6018—6021. hr. sz. 144 frt, 6309., 6310. hr. sz. 187 frt, 6380. hr. sz. 20 frt, 6394., 6396. hr. sz. 34 frt, 6404—6407. hr. sz. 59 frt, 6904 hr. sz. 48 frt, 7075, 7076. hr. sz. 69 frt, 7628. hr. sz. 54 frt, 7890. hr. sz. 6 frt, 7906. hr. sz. 15 frt, 8304—8306. hr. sz. 34 frt, 5432. hr. sz. 5 frt, 5428 hr. sz. 56 frt, 5469. hr. sz. 20 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban, özv. Csoma Károlyné Geréb Irén javára az 1887, 1888., 6018—6021, 6309, 6310, 8304—8306. hr.

sz. alatti ingatlanokra C. 1. alatt bekebelezett haszonélvezeti jognak sérelme nélkül elrendeltetik azon hozzáadással, hogy az árverés kézdivásárhelyi Jancsó Dénes 216 frt tőke s jár. követelésének behajtása végett is meg fog tartatni, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi január hó 21-ik napján délelőtti 9 órakor Gelence községi házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi 60. törvényezikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában ki jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Kovácsnán, 1891. évi szeptember 30-án.

**Dobay János,**

kir. járásbíró.

Sz. 374. ár.

1891.

## Hirdetmény.

Kézdi-Vásárhely város árvaszéke ezennel közhirrre teszi, miszerint helybeli Szőcs Dániel eszmadia gyám által képviselt kiskoru árva Szőcs Ferencnek a kézdivásárhelyi 2.sz. telekjegyzőkönyvben 2150/1. hr. faházasa beltelke és az oroszfalvi nyvben 598., 613., 614/1. hr. sz. ingatlanai (szántók) a legtöbbet 2. évi február hava 20-án d. e. piacsház termében örök áron ki.

kikiáltási ára 500 frt, a két g 300 frt, bánatpénz 10%, és őrök a vételért (bánatpénzek lett) 30 — 30 nap alatt a gyám-ezni, minthogy addig a szerző nem fognak.

olni szándékozik értesíttetnek. hely város árvaszékének 1891. va 24-ik napján tartott ül-

**Bartók Károly,**

árvaszéki elnök.

**Hegyesi Alajos,**

jegyző.

# KÉPES CSALÁDI LAP

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lap.

Szerkesztő: **dr. Tolnai Lajos.** Főmunkatárs: **dr. Váradi Antal.**

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos: **dr. Murányi Ármin.**

Előfizetési ára:

a „Hölgyek Lapja” című divat-melléklet s a Regénymelléklettel együtt:

**Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr.**

A „Képes Családi Lapok” című hetilap új negyedébe lép. A magyar szépirodalomnak e hatalmas tényezőjét, a magyar művelt családoknak e szellemi kincsét a következő írók és írók támogatják: Jókai Mór, Lauka Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Dalmady Győző, Mikszáth Kálmán, Komócsy József, Temérdek (Jeszzenszky Danó), dr. Prém József, dr. Sziklay János, Inczédy László, Palágyi Lajos, Erdőy Dániel, Dengi János, Tölgyesi Mihály, Vértessy Gyula, Méry Károly, dr. Murányi Ernő, Petri Mór, dr. Roditzky Jenő, Csorba Palotay Akos, stb.; Beniczki Bajza Lenke, Büthner Lina, Nagyvárady Mira, Kulifay-Benitzky Irma, Harmath Lujza, Hevesiné, Sikor Margit, V. Gaál Karolina, Karlovsky Ida, Meticzay-Karossa Irma, Erzsike stb.

A „Képes Családi Lapok” az összes szépirodalmi képes heti lapok között a legélénkebb, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden műtípusát be. képei a jelen eseményeit s a legérdekesebb festők műveit mutatják be.

A „Hölgyek Lapja” című havonként kétszer megjelenő divatmelléklet a legújabb divatképeket hozza s e mellett a magyar háziasszonyoknak valóságos szellemi titkár, a mennyiben a nevelés, az egészség, a gazdaság, kertészet, a háztartás s a konyha terén nincs olyan kérdés, amely ne tárgyalna, s nincs olyan titok, amelybe holgyeinket be ne avatná!

Regénymelléklete külön beköthető négy kötet érdekes regénynyel ajánl. dekozza meg évenként az előfizetőit.

Zöld borítéka is tele van mulattató közleményekkel, humoros apróságokkal, sakk-, kép-, szám-, kozma- és ponttalányokkal és szövegtörvényekkel, melyeknek megfejtői értékes jutalmakat kapnak.

Mutatványokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mind azoknak, a kik ez iránt — legcélszerűbben levelezőlapon — hozzájárulnak. A ki az egész évre szóló hat frtyi előfizetési összeget 40 krajczár csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak 4 regényt; a ki 3 frt előfizetési összeget 30 kr csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak két regényt; és a ki csak 1 frt 50 krnyi negyedévi előfizetési díjat 20 kr csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak a kiadóhivatal egy regényt küld ajánlva jutalmul.

A ki 3 új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak elismerésül egy díszes emlékkönyvet küld a kiadóhivatal. Megrendelhető postátulványon minden postahivatalnál és minden könyvkereskedésben.

Előfizetéseket (a hónap bármely napjától) elfogad a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala Budapest, Nagykorona-utca 20. szám.

Teljes számú példányokkal még mindig szolgálhatunk.

## VERSENY-REJTVÉNY.

Elsőm — szolt Benakiba: nincs a nap alatt, —  
De mint a „régi” ellentéte megmaradt.  
Utolsó — folyton van, s halad bár elmarad,  
Lesd meg háromszázhatvan és öt nap alatt.  
S együtt? kívánja majd egy levéláradat,  
Hogy ekkor, megfejtöm, boldognak tudd magad.

MINDENKI, a ki a fenti rejtvény helyes megfejtését 1892. január hó 15-éig a

# MAGYAR HIRLAP

című, kitűnően szerkesztett, teljesen független napilap 1892. január—március negyedére járó előfizetési díj (3 frt 50 kr) melléklésével nevezett lap kiadóhivatalának (Budapest, Granátos-utca 16. szám) beküldi, a „Magyar Hirlap” karácsonyi ajándékát és

# PÁLMAI ILKA

a bájos operette-divának

## „SZINPADI FESTÉK”

című nagyérdéki regényét diszkötésben kapja jutalmul.

A „Magyar Hirlap” kiadóhivatala.

## Karlsbadi porcellán és asztali készletek!

## Legnagyobb porcellán- és köedény-raktár

### KÉZDI-VÁSÁRHELYT.

Tisztelettel értesitem a helybeli és vidéki közönséget, hogy Jancsó Gyula bejegyzett cég alatt a Zsigmond-téren, a Szabó Mózes téle házában 6 év óta fennálló üzletemet a mai kornak megfelelően berendeztem és lényegesen megnagyobbítottam.

Karlsbadban (Csehország) személyesen eszközölt nagybani (waggon-számba) bevásárlásaim által azon szerencsés helyzetben érzem magamat, hogy a legfinomabb karlsbadi porcellánt és asztali készleteket versenyes árakban árusíthatom nemcsak a helybeli, hanem a brassói piacozal szemben is.

Ajánlom finom metszett üveg-áruimat nagy választékban, rövid-áruimat, asztali és függő lámpáimat, zománczott érc- és lemez-edényeimel.

Továbbá a csehországi és gyergyószentmiklósi tanműhelyekben készült gyermekjátékok, mely utóbbinak ezen a piacon egyedüli raktára nálam van szép választékban. Újévi és névnapi készítő és ajándékok, lámpionokat, építő-, konyha-, háztartási készleteket, kugli, katonaság stb. skatulyás játékokat olcsó árban és jó minőségben és számtalan e szakmába vágó, itt elő nem sorolható tárgyakat a legjutányosabb árak mellett.

Mély tisztelettel

**Jancsó Gyula.**

## Függő lámpák, metszett üveg- és rövid-áruk.

Érc- és lemez-edények.